

RICHTLIJN AGRESSIE EN GEWELD

Agressie- en geweldincidenten kunnen zich in verschillende vormen en op verschillende plaatsen voordoen. De manier waarop, door wie en op welke wijze en wanneer moet worden gehandeld kan van geval tot geval verschillen. Deze richtlijn geeft in hoofdlijnen aan hoe we met agressie en geweld omgaan. Binnen Openbaar Onderwijs Groningen is de schoolleiding verantwoordelijk voor de afwikkeling van gevolgen van agressie en geweld.

DEFINITIES

Onder agressie en wordt verstaan het pesten, dan wel het psychisch of fysiek lastig vallen, bedreigen of aanvallen van anderen. Met geweld wordt bedoeld op het opzettelijk veroorzaken van pijn of letsel. In een juridisch kader wordt dan gesproken over openlijke geweldpleging (art. 141 Sr), eenvoudige mishandeling (art. 300 Sr), zware mishandeling (art. 302 en 303 Sr) of vechterij (art. 306 Sr).

Agressie en geweld kunnen in onderstaande vormen onderscheiden worden:

- alle vormen van psychische intimidatie of fysiek geweld, zoals iemand lastigvallen, bedreigen, chanteren, onder druk zetten, irriteren, achtervolgen;
- seksuele- intimidatie of geweld, zoals seksistische opmerkingen/toespelingen en ongewenste intimiteiten, aanranding, verkrachting;
- verbaal geweld, zoals schelden en beledigen;
- vernielingen van objecten;
- diefstal van andermans eigendommen;
- vuurwerk- of wapenbezit, waarmee anderen bedreigd of verwond kunnen worden
- alle vormen van discriminatie, namelijk oneigenlijk onderscheid maken op grond van geslacht, huidskleur, geloofsovertuiging of seksuele geaardheid

PREVENTIE AGRESSIE EN GEWELD

Er zijn drie aanleidingen voor agressief en gewelddadig gedrag:

- Instrumentele agressie en geweld, hierbij zet de dader zijn agressie bewust in als middel om een bepaald doel te bereiken.
- Frustratieagressie en -geweld, dit is een emotionele uitbarsting als gevolg van (een opeenstapeling) van negatieve ervaring(en).
- Onbeheerste agressie en geweld, dit ontstaat onder invloed van onder andere alcohol, drug en/of psychiatrische ziekten, waardoor de controle over het eigen gedrag verdwijnt.

Openbaar Onderwijs Groningen willen we zorgen voor de veiligheid en het welzijn van alle leerlingen en medewerkers van onze scholen. Daarvoor zijn de volgende preventieve maatregelen genomen:

- Er is een gedrag- en integriteitscode opgesteld die geldt voor de medewerkers van de scholen.
- Er zijn schoolregels opgesteld voor leerlingen.
- Er is een protocol voor ongewenst bezoek opgesteld.

- We zorgen voor een veilig pedagogisch school- en groepsklimaat.
- Professionaliseringsmogelijkheden voor medewerkers m.b.t. omgaan met agressie en geweld.
- Iedere school heeft een BHV'er, een preventiemedewerker en een interne vertrouwenspersoon.

STAPPENPLAN BIJ AGRESSIE EN GEWELD

ALGEMEEN

- De schoolleiding wordt op de hoogte gesteld van het incident.
- Indien bij het incident leerlingen zijn betrokken, worden ouders z.s.m. geïnformeerd.
- Bij overtreding van de wet geldt dat er aangifte wordt gedaan.
- Bij extreme incidenten wordt het bestuur geïnformeerd.
- Alle incidenten worden gemeld in het incidentenregistratiesysteem.
- De schoolleiding geeft aan de directe omgeving de noodzakelijk geachte informatie over het incident (om indianenverhalen te voorkomen)
- Het heeft te allen tijde de voorkeur om agressieve situaties verbaal te de-escaleren, dus zonder fysiek in te grijpen.

STAPPEN

Om te handelen bij agressie en geweld met ouders, leerlingen of medewerkers volgt hieronder een algemeen stappenplan dat je als leidraad kunt gebruiken:

1. Veiligheid waarborgen:
  - Zorg ervoor dat de veiligheid van iedereen (slachtoffer en dader) gewaarborgd is. Breng indien nodig mensen naar een veilige locatie.
  - Als er sprake is van direct gevaar of geweld, bel onmiddellijk de politie en volg hun instructies op.
2. Rustig blijven:
  - Probeer zelf rustig te blijven en straal kalmte uit. Dit kan helpen om de situatie te de-escaleren.
3. Communicatie:
  - Ga het gesprek aan met de betrokken partij(en). Luister actief naar hun zorgen en frustraties. Laat hen weten dat je begrip hebt voor hun situatie.
  - Toon respect en vermijd het gebruik van beledigende of provocerende taal. Blijf professioneel en beleefd, zelfs als de andere partij dat niet doet.
4. Mediation:
  - Probeer, indien mogelijk en veilig, een gesprek tussen de betrokken partij(en) te faciliteren om tot een oplossing te komen. Een neutrale derde persoon kan hierbij helpen, bijvoorbeeld een vertrouwenspersoon of een andere medewerker.

5. Grenzen stellen:
  - Geef duidelijk aan wat de grenzen zijn van acceptabel gedrag. Laat weten dat agressie en geweld niet getolereerd worden binnen de schoolomgeving.
  - Wijs op de gedragsregels en het beleid van de school.
6. Verslaglegging:
  - Documenteer de incidenten zo nauwkeurig mogelijk. Noteer de datum, tijd, betrokken partijen, getuigen (indien aanwezig), en een beschrijving van de gebeurtenissen.
  - Maak indien mogelijk foto's van eventuele schade of verwondingen.
7. Ondersteuning bieden:
  - Bied ondersteuning aan de slachtoffers, getuigen en eventueel ook aan de agressor. Zorg voor een veilige omgeving waar zij hun ervaringen kunnen delen en eventuele emotionele steun kunnen ontvangen.
  - Verwijs indien nodig naar externe hulpbronnen.
8. Opvolging en preventie:
  - Bespreek met de betrokken partij(en) de mogelijke gevolgen van hun gedrag.
  - Indien nodig, neem passende disciplinaire maatregelen.
  - Evalueer de situatie en bekijk hoe soortgelijke incidenten in de toekomst kunnen worden voorkomen.

ADMINISTRATIEVE PROCEDURE

Incidentenregistratie

Neem de verslaglegging op in het incidentenregistratiesysteem en indien nodig in het leerlingvolgsysteem van de betrokken leerling(en).

Melding of aangifte doen

De schoolleiding is vrij om een incident zelf in behandeling wanneer:

- er sprake is van één enkele dader en het uitgeoefende geweld bestaat uit een enkele handeling van niet meer dan een geringe lichamelijke kracht zonder dat daarbij letsel is ontstaan.

De schoolleiding **moet** een incident melden bij de politie wanneer:

- geweld van een meer dan geringe lichamelijke kracht
- geweld dat leidde tot letsel
- structureel geweld
- geweld met meerdere daders

Daarnaast zal de school eventuele slachtoffers van dergelijke incidenten bijstaan in het doen van aangifte.

De school zelf geeft alle relevante informatie door aan de politie, bijvoorbeeld door inzage te geven in de interne incidentregistratie.

Ouders van minderjarige daders en slachtoffers moeten worden geïnformeerd over het voorgevallen incident en over de (juridische) gang van zaken.

HULPMOGELIJKHEDEN

Al naar gelang de kenmerken van het incident, kan hulp worden ingeroepen van:

- de huisarts
- Advies- en Meldpunt Huiselijk Geweld en Kindermishandeling (AMHK)
- Bureau Slachtofferhulp
- Bureau Jeugdzorg
- Bureau Halt
- GGD
- Politie